

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BIZOTTSÁGA

Brüsszel, 9.2.2005
COM(2005) 33 végleges

A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE

a Szociálpolitikai Menetrendről

A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE

A Szociálpolitikai Menetrend

„Szociális Európa a világgazdaságban: munkalehetőségek és új esélyek mindenkinek”: ez a mottója a 2010-ig terjedő Szociálpolitikai Menetrend második fázisának. A Bizottság a lisszaboni stratégia félidős értékeléséről szóló közleményében már meghatározta, és az Alkotmány is megerősítette, hogy a mindannyiunkat összekovácsoló jövőkép „a kiegyensúlyozott gazdasági növekedésen és az árstabilitáson alapuló európai fenntartható fejlődés, a magas versenyképességű, teljes foglalkoztatottságra és társadalmi haladásra törekvő szociális piacgazdaság, valamint a környezeti minőség magas fokú védelmének és javításának” biztosítása.

A Bizottság teljes mértékben elkötelezte magát az európai szociális modell modernizációja és fejlesztése, illetve a társadalmi kohézióknak mint a lisszaboni stratégia¹ és a fenntartható fejlődést célzó stratégia² részének elősegítése mellett. E Menetrend megállapítja azokat a prioritásokat, melyeknek az Európai Unió tevékenységét irányítaniuk kell ezen a területen.

A Szociálpolitikai Menetrend felülvizsgálata kiegészíti és támogatja a lisszaboni stratégia félidős értékelését, mely a növekedésre és a munkahelyekre helyezte a hangsúlyt. A menetrend kulcsszerepet játszik a gazdasági növekedés társadalmi dimenziójának előmozdításában.

A 2000-től 2004-ig terjedő időszak alatt már jelentős előrehaladás történt. A feladat most a Szociálpolitikai Menetrend által meghatározott intézkedések végrehajtásának javítása olyan elvekre támaszkodva, melyek már hatékonynak bizonyultak. Ezek az elvek a következőket kell, hogy lehetővé tegyék:

- az európai integrációs megközelítés folytatását, mely garantálja a gazdaság-, szociál- és foglalkoztatáspolitikai pozitív kölcsönhatásait;
- a foglalkoztatás, a szociálpolitika és a munkaügyi kapcsolatok jó minőségének elősegítését, mely cserébe lehetővé teszi a humán- és társadalmi tőke javítását;
- a szociális védelmi rendszerek modernizálását társadalmaink jelenlegi kívánalmai szerint, mely a szolidaritásra támaszkodva és produktív tényezőként a rendszerek szerepét megerősítve történik;
- a „szociálpolitika hiányának ára” figyelembe vétele.

A Szociálpolitikai Menetrend értéktobblete vitathatatlan. A mély gazdasági és szociális változások idején lehetővé teszi a nemzeti rendszerek modernizálásának megkönnyítését. Az alapvető jogok és a közös értékrend tiszteletének biztosításával egyidőben támogatja az egységes piac harmonikus működését.

---

¹ COM (2005) 24

² COM (2005) 37

Az utóbbi években a lisszaboni stratégia szociális vonatkozásairól szóló különféle vélemények közzététele alkalmával az Európai Parlament kihangsúlyozta e megközelítés fontosságát.

A Menetrend a magas szintű munkacsoport „a szociálpolitika jövője”-ről szóló jelentéséből és a „Szembenézés a kihívással” című, 2004. októberi, harmadik Kok-jelentés új közleményéből is merít. Végezetül pedig figyelembe veszi a nyílt és interaktív vitákat, melyeket 2004 második felében a holland elnökség keretében rendeztek meg.

A menetrend kettős stratégiát fejleszt ki.

Először is nagy hangsúlyt fektet az állampolgárok bizalmának növelésére irányuló szerepére. Ez a bizalom elengedhetetlen a változási folyamat kezelésében, és kulcsfontosságú szerepet játszik a gazdasági növekedés előmozdításában. A menetrend leírja a végrehajtásának minőségi javítását célzó közösségi eszközök összetételét, és ebben az összefüggésben bemutatja a siker három kulcsfontosságú feltételét: a több generációt érintő megközelítést, partnerséget a változás érdekében és a globalizáció által felkínált lehetőségek megragadásának szükségességét.

Másrészt két fő tengely mentén mutatja be azon kulcsfontosságú intézkedéseket, melyeket a Bizottság 2005-2009-es stratégiai célkitűzései³ lefednek: (1) a foglalkoztatást (a jóléti célkitűzések keretében) és ehhez kapcsolódóan (2) az esélyegyenlőséget és a szociális integrációt (a szolidaritási célkitűzések keretében). A menetrend a konszolidáció közös európai keretszabályát a sajtószerű szükségleteket kielégítő változatos intézkedések végrehajtásával egyesíti. Ezzel támogatja a mottót: „Egység a sokféleségben”, melyet az Alkotmányos Szerződés tervezete hirdetett meg.

1. A BIZALOM KIÉPÍTÉSE – ESZKÖZÖK ÉS A SIKER FELTÉTELEI

1.1. A bizalom kiépítése

A menetrend az európai szociális modell modernizálására törekszik, különösen a közös cselekvési képesség javításával és mindenki számára új lehetőségek felkínálásával.

A változás legfőbb hajtóereje – a fokozott globális verseny, a technológiai fejlődés és a lakosság elöregedése – az évtized végéig fel fog gyorsulni. Jelentős kihívások maradnak azonban: a foglalkoztatás alacsony szintje, a munkanélküliség, a szegénység, az egyenlőtlenség és a megkülönböztetés.

A szociális politikák modernizálásán keresztül a javasolt intézkedések célja az, hogy az állampolgárok bízni tudjanak a változások hatékony irányítására vonatkozó képességeikben.

1.2. Az eszközök

Az EU eszközök széles skálájával rendelkezik a Szociálpolitikai Menetrend végrehajtása érdekében: a jogszabályozás, a szociális párbeszéd, pénzügyi eszközök – nevezetesen az Európai Szociális Alap (ESZA) és a PROGRESS-program – a „nyitott koordináció elve”, mely támogatja a tagállamoknak a szociális védelmi rendszer és a foglalkoztatás

---

³ COM (2005) 12

modernizációjára irányuló erőfeszítéseit, és az esélyegyenlőség általános érvényesítésének elve (*mainstreaming*). Az ESZA és a Szociálpolitikai Menetrend által meghatározott politikai keret közti kapcsolatot megerősítésre kerül. Az ESZA támogatni fogja a tagállamok politikáit, melyek az Európai Foglalkoztatási Stratégia (*European Employment Strategy - EES*) keretében elfogadott iránymutatásokat és ajánlásokat, illetve az EU által a szociális integráció területén jóváhagyott célkitűzéseket valósítják meg.

Az ESZA közvetlenül az olyan politikák végrehajtásába fektet be, melyek európai szinten kerültek jóváhagyásra, és melyeket a tagállamokban dolgoztak ki. Az ESZA egyedi európai értéktöbbletet hoz létre, miközben figyelembe veszi az egyes országok helyzetét. A gazdasági, szociális és foglalkoztatási célkitűzések megvalósítását valójában jelentősen befolyásolja a személyek képzésébe vetett befektetés és az olyan szociális tőke előmozdítása, mely képes a bizalom kialakítására, és elősegíti a partnerségeket. E két tényező hozzá tudna járulni a reformok végrehajtása terén megmutatkozó késés behozásához.

Azokban a tagállamokban és régiókban, melyek a tervezett „Konvergencia” tétel alatt választhatóak lesznek jelentős társadalmi-gazdasági különbségek vannak: a növekedési és kohéziós célkitűzések közösségi finanszírozás nélkül nem érhetőek el. Az ESZA katalizátorszerepet fog játszani, és a tapasztalatcserét is támogatni fogja azokban a tagállamokban, melyek a tervezett „Regionális versenyképesség és foglalkoztatás” tétel alatt finanszírozásban fognak részesülni.

A Menetrend és a lisszaboni stratégia féldős értékelése, illetve a fenntartható fejlődést célzó stratégia kiegészítő jellege szükségessé teszi a más közösségi politikákkal – a belső piaci politikával, az iparpolitikával, a versenypolitikával és a kereskedelempolitikával – történő szoros összekapcsolódást. E megközelítés más közösségi politikákban a foglalkoztatási és a szociális dimenziók teljes mértékű figyelembe vételét vonja maga után, és fordítva egyaránt. A Bizottság által kifejlesztett integrált hatásvizsgálat eszköze értékes módszertani eszköznek minősül. Következésképpen a Menetrend az Alkotmányos Szerződésből merít ihletet, mely az integrált megközelítés fontosságát hirdeti.

1.3. A siker három feltétele

A Menetrend csak akkor járhat sikerrel, ha az európai lakosság teljes egészére kiterjesztik: a változásnak egy új, több generációt érintő megközelítésen kell alapulnia. A foglalkoztatás, szolidaritás és szociális integráció célkitűzései hasonlóképpen elválaszthatatlanok a globalizált gazdaságtól, ahol a versenyképesség és az európai vonzerő kockán forog. E kettős nyitás valamennyi érintett szereplő jelentős és aktív részvételét megköveteli.

1.3.1. Több generációt érintő megközelítés: lehetőségek a fiatalok számára

1.3.1.1. Zöld könyv a több generációt érintő megközelítésről

Az európai népesség demográfiai fejlődése által létrejött változások, a szociális védelmi- és nyugdíjrendszerek e változáshoz történő hozzáigazításának igénye és végezetül pedig az, hogy ezt az elgondolást a népvándorlás problémájához kapcsoljuk, mind fontos kihívást jelentenek.

Ezért szükségszerű a generációk közti viszonyokat és a családok helyzetét érintő jövőbeli kihívások elemzése. Ennek érdekében a Bizottság 2005-ben a több generációt érintő megközelítésről Zöld Könyvet fog előterjeszteni.

Zöld könyv a több generációt érintő megközelítésről: az európai népesség demográfiai változásainak és azok következményeinek vizsgálata

1.3.1.2. Hozzájárulás az Európai kezdeményezés az ifjúságért (*European Initiative for Youth*) nevű programhoz

Az ifjúság iránti elkötelezettség – különösen a generációk közti dinamikus kapcsolat megvalósítása céljából – kifejezi a jövőbe vetett bizalmat, illetve elutasítja azt a nézetet, hogy az öregedés és a szkepticizmus elkerülhetetlen folyamatok. Ezt az elkötelezettséget az ifjúságért egy európai kezdeményezés fogja fémjelezni.

Döntően hozzájárul ehhez a kezdeményezéshez a szociális partnerek már meghirdetett, többgenerációs partnerség formájában történő elkötelezettsége, mint ahogy az ifjúsági dimenzió foglalkoztatási és szociális integrációs stratégiába való beillesztése is.

Többgenerációs partnerség: hozzájárulás az Európai kezdeményezés az ifjúságért nevű programhoz

1.3.2. *Partnerség a változásért*

A hatóságok, a szociális partnerek és a civil társadalom közti partnerség az európai politikák sikerének egyik kulcsa. A reformok elfogadásának előmozdítása érdekében a 2004. márciusi Európai Tanács felkérte a tagállamokat, hogy a változás érdekében partnerségeket hozzanak létre.

Szükségszerű ezenkívül felmérni az elért előrehaladást az összes szereplőnek az európai politikák végrehajtásában történő részvételét illetően is. Ennek érdekében a Bizottság a következőt javasolja:

Fórum formájában megrendezett éves találkozót valamennyi érintett szereplő részvételével a menetrend végrehajtásának értékelése céljából.

1.3.3. *Külső dimenzió*

A Gazdasági Globalizáció Társadalmi Dimenziójának Világbizottsága (*World Commission on the Social Dimension of Globalisation*) által készített jelentés és a Bizottság saját javaslatai kitűnő alapot szolgáltatnak arra, hogy lényeges előrehaladást érjenek el a globalizáció társadalmi dimenziójának megerősítésében.

- A menetrend előnyt kíván kovácsolni abból, hogy a gazdasági és szociális fejlődés közti szoros kapcsolatra vonatkozóan az EU és partnerei egymás között kicserélik tapasztalataikat, figyelembe véve a külkereskedelem versenyképességre gyakorolt hatását: elsősorban a tagjelölt országokkal, a szomszédos országokkal és más harmadik országokkal, mint például az iparosodott országokkal (Egyesült Államok, Japán), a gazdaságilag felemelkedő országokkal (Kína, Brazília, India, Dél-Afrika) és a fejlődő országokkal;
- másrészt olyan nemzetközi szervezetekkel, mint az ILO, az OECD, az ENSZ és olyanokkal, melyek szerepet játszanak a gazdaság irányításában (IMF, Világbank, WTO) a gazdasági globalizáció társadalmi dimenziójának és a fenntartható fejlődés társadalmi pillérének nagyobb figyelembe vétele céljából.

Világszerte, minden szinten mindenki számára elérhető megfelelő munka előteremtésére kellene törekedni, mint ahogy ezt a Gazdasági Globalizáció Társadalmi Dimenziójának Világbizottsága megkövetelte. Ez a célkitűzés jól illeszkedik a millenniumi fejlesztési célokhoz, a koppenhágai világszintű szociális csúcstalálkozó kötelezettségvállalásaihoz és a gazdaság irányításához.

A Bizottság ezenkívül fel fog állítani egy osztályok közötti csoportot annak érdekében, hogy elősegítse a foglalkoztatottság, a szociálpolitika és a megfelelő munka figyelembe vételét.

Az európai társadalmi modell beillesztése a külső párbeszédbe és intézkedésekbe, kétoldalúan, regionálisan és többoldalúan

Megfelelő munka előteremtése mint világszerte minden szinten elfogadott célkitűzés

2. KÉT PRIORITÁST ÉLVEZŐ TERÜLET

2.1. Úton a teljes foglalkoztatottság felé: annak elérése, hogy a munka mindenki számára tényleges lehetőséget jelentsen, a munka minőségének és termelékenységének növelése, a változásra történő felkészülés és annak kezelése

A teljes foglalkoztatottság elérése

Az Európai Foglalkoztatási Stratégia átalakított ciklusa 2005-ben a lisszaboni stratégia félidős értékelésének keretében

A konvergencia, a foglalkoztatás és a versenyképesség szolgálatában álló ESZA

A változásra történő felkészülés és annak pozitív kezelése: stratégiai megközelítés

A növekedéssel és foglalkoztatással kapcsolatos lisszaboni célkitűzések eléréséhez Európának több aktív munkavállalóra van szüksége, akik termelékenyebben dolgoznak. Ez lehetővé teszi a hosszú távú gazdasági növekedés, a munkanélküliség és a regionális egyenlőtlenség elleni küzdelmet, illetve a társadalmi kohézió elősegítését. Európának tehát egyszerre kell foglalkoznia a foglalkoztatások mennyiségével és minőségével, illetve a munka termelékenységével, és arról is döntést kell hoznia, hogy hogyan kezeli a gazdasági migráció kérdését.

A lisszaboni stratégia félidős értékelésének részeként a Bizottság előterjesztett egy átalakított ciklust, mely új iránymutatásokat foglal magában, és kapcsolatot alakít ki az európai szintű gazdasági politikák koordinációciklusai ésszerűsítésével. A foglalkoztatással foglalkozó 2003-as „Kok-munkacsoport” („Munka, munka, munka” című jelentés) által javasolt négy prioritás e ciklus velejét fogja képezni annak érdekében, hogy:

- növelje a munkavállalók és a vállalkozások alkalmazkodóképességét;
- több embert vonzzon a munkaerőpiacra és tartson ott;
- többet és hatékonyabban fektessen be a humán tőkébe;
- felelősségteljesebb irányítás segítségével biztosítsa a reformok tényleges végrehajtását.

Az Európai Foglalkoztatási Stratégia szabályozásának javítása érdekében a Bizottság azt tervezi, hogy 2006-ban tudatosság-fejlesztő intézkedést terjeszt elő az ESZA szereplői részére. 2006/2007-ben a parlamentek és az érintett szereplők körében tájékoztatási kampányt indít el, mely minden szintet érint majd.

A növekvő gazdasági integráció és az erősödő világverseny mellett az EU-nak jobban fel kell tudnia készülni a gazdasági változásokra, illetve jobban elő kell tudnia azt idézni és kezelni. A gazdasági változás felgyorsul; egyre fontosabbá válik a szerkezetátalakítás, a külföldre telepítés, az „outsourcing” (tevékenységek kiszervezése), sőt az ipar megszüntetése is.

A tapasztalatok azt mutatják, hogy az aktív megközelítés egyszerre szükséges és lehetséges. Ezért a Bizottság e négy téma körül stratégiát fog kifejleszteni:

- az európai politikák jobb interakciója, melyek a szerkezetátalakításokat hivatottak támogatni és kíséreni. A Bizottság valamennyi szereplő és érdekelt fél magas szintű fórumának létrehozását tervezi annak érdekében, hogy ezen az úton haladjon előre;
- a szociális partnerek jelentősebb bevonása, különösen a szociális partnerek konzultációjának második fázisán keresztül, melyen a szerkezetátalakítás, illetve az Európai Üzemi Tanács létrehozásáról szóló 94/45/EK irányelv felülvizsgálatának kérdését vitatták meg;
- szorosabb együttműködés a politikák és pénzügyi mozgatóerejük, különösen az ESZA között;
- szoros kapcsolat egyrészt az Európai Foglalkoztatási Stratégia, másrészt a jogi keretek és a szociális partnerek közti megállapodások fejlődése között, ami lehetővé teszi a munkaerő alkalmazkodóképességének megerősítését és az életen át tartó képzésre, illetve a munka szervezésének modernizálására vonatkozó politikák támogatását.

Az ipari kapcsolatok új dinamikája

Kialakuló jogi keret

A szociális párbeszéd kulcsszerepe

A vállalkozások szociális felelősségének előmozdítása

Egy dinamikus gazdaságban munkalehetőségek új formái jelennek meg, például a gazdaságtól függő és a határozott időre szóló munkalehetőségek.

A gazdasági integráció fényében az európai szint jelentős értéktöbbletet biztosít ahhoz képest, amit nemzeti szinten eddig tettek.

A Bizottság ennél fogva javasolja a munkajog fejlődéséről szóló zöld könyv elfogadását. Ebben a zöld könyvben a Bizottság megvizsgálja az új munkavégzési modellek jelenlegi irányzatait és azt, hogy a munkajog miképpen birkózik meg ezekkel a fejlődésekkel a munkaerőpiac hatékony változásait elősegítő, biztonságosabb környezet biztosítása közben. A zöld könyv által megnyitott vita a jelenlegi szabályok modernizációjára és egyszerűsítésére vonatkozó intézkedések széles skálájának javaslatához vezethet.

A Bizottság 2005-ben a munkavállalók személyi adatainak védelméről kezdeményezést fog javasolni. A jobb szabályozás összefüggésében, mint ahogy ez a lisszaboni stratégia félidős értékelésében már körvonalazódott, a Bizottság javasolni fogja a 2001/23/EK (vállalkozások átruházása) és 98/59/EK (csoportos létszámcsökkenés) irányelv naprakésszé tételét, illetve a munkavállalók tájékoztatásáról és a velük történő konzultációról szóló különféle rendelkezések egységes szerkezetbe foglalását.

Az egészségvédelmet és a munkahelyi biztonságot illetően 2007-2012-re a Bizottság új stratégiát fog előterjeszteni. A megelőzés kifizetődik: a munkahelyi balesetek és a foglalkozási megbetegedések kisebb száma fokozza a termelékenységet, csökkenti a költségeket, javítja a munka minőségét, és ennél fogva felértékeli Európa humán tőkéjét. Az új stratégiának az új és a megjelenő kockázatokra, illetve a munkahelyen és a nem megfelelően védett dolgozók számára biztosított minimális védelmi szint megőrzésére kell összpontosítania. A jelenlegi program értékelése segíthet ezen új helyzetek meghatározásában. Különleges figyelmet kell fordítani a megelőzési szolgáltatások minőségére, az egészségügyi és biztonsági képzésre, illetve olyan más eszközökre, melyek az egészségügyi és a biztonsági normák jobb alkalmazását célozzák meg. Mivel a végrehajtás minősége létfontosságú, a Bizottság továbbra is erőfeszítéseket tesz a jogszabályok átültetésének és végrehajtásának figyelemmel kísérésére. Ezenkívül a hatékony végrehajtás biztosítása érdekében valamennyi szereplőnek felelősséget kell tudnia vállalnia. Az ESZA kulcsszerepet fog játszani az ügyvitel és a szociális partnerek kapacitásának megerősítésében.

A Bizottság továbbra is arra biztatja a szociális partnereket, hogy teljes mértékben járuljanak hozzá a lisszaboni stratégia félidős értékeléséhez, beleértve megállapodások megkötését minden szinten.

Miközben figyelembe veszi a szociális partnerek önállóságát, a Bizottság folytatni fogja az iparági és ágazati szinten megvalósuló európai szociális párbeszéd előmozdítását, elsősorban a logisztikai és technikai támogatásának megerősítésével és az EK-Szerződés 138. cikke alapján folytatott konzultációk segítségével.

A Bizottság továbbra is előmozdítja a vállalkozások szociális felelősségét. E gyakorlatok hatékonyságának és hitelességének elősegítése érdekében a Bizottság a tagállamokkal és az érdekelt felekkel együttműködve olyan kezdeményezéseket fog előterjeszteni, melyek a vállalatok társadalmi felelőssége erősítésének és átláthatóságának növelését célozzák meg.

Úton egy európai munkaerőpiac felé

Szabadon választható európai keret a transznacionális kollektív alku érdekében

2006, a Munkavállalók Mobilitásának Európai Éve

Egy valódi európai munkaerőpiac létrehozásához és hatékony működtetéséhez elengedhetetlen, hogy a még fennálló közvetett és közvetlen akadályokat megszüntessék, és olyan politikákat hozzanak létre, melyek segítségével az érintett szereplők maximálisan ki tudják használni az európai térséget. A lisszaboni stratégia félidős értékelésének megfelelően a Bizottság javaslatokat fog tenni annak érdekében, hogy a munkaerőmobilitás akadályait – különösen a foglalkoztatói nyugdíjrendszerekből származókat – felszámolja.

A gazdasági szereplők közti nagyobb fokú együttműködésen keresztül még mindig nagy lehetőség rejlik az EU-ban a minőség és a termelékenység tökéletesítésének elősegítésére.

A transznacionális kollektív alku fakultatív keretének létrehozása – vállalati vagy ágazati szinten – segítheti a vállalkozásokat és az ágazatokat abban, hogy kezelni tudják a munka szervezésével, a foglalkoztatással, a munkafeltételek kérdéseivel és a képzéssel kapcsolatos kihívásokat. Olyan alapot szolgáltat a szociális partnerek számára, mely lehetővé teszi transznacionális cselekvési képességük növelését. Innovációs eszközt biztosít a változó körülményekhez történő alkalmazkodáshoz és költséghatékony transznacionális válaszok adásához. Ez a megközelítés szilárdan beépült a lisszaboni stratégia által hirdetett „partnerség a változásért” prioritásba.

A Bizottság olyan javaslat elfogadását tervezi, melynek célja, hogy a szociális partnerek formába tudják önteni a transznacionális kollektív alku természetét és eredményeit. Ez a forrás nélkülözhetetlen, de használata nem kötelező, és teljes mértékben a szociális partnerek szándékától függ majd.

Ezenkívül a személyek szabad mozgása az egyik alapvető szabadság és szükségszerű eszköz a gazdasági szerkezetátalakítás során. Az európai foglalkoztatási szolgáltatások hálózatának megerősítése megkönnyítheti ezt a mobilitást. Sajátságos kérdések merülnek fel azonban az átmeneti időszakokra (az új tagállamok munkavállalóit illetően), illetve a szociális biztonsági rendszerek összehangolására vonatkozó rendelkezések megerősítésére és egyszerűsítésére vonatkozóan.

A Bizottság 2005-ben magas szintű munkacsoportot fog létrehozni valamennyi tagállam képviselője részvételével annak érdekében, hogy megvizsgálja a bővítés mobilitásra gyakorolt hatását, illetve a legutóbbi bővítés esetében jóváhagyott átmeneti időszakok működését. Ez kétségkívül hatással lesz a jelentésre, amelyet a Bizottság 2006 elején a Tanács számára készít annak érdekében, hogy tájékoztassa az átmeneti időszakok kapcsán hozandó döntésekről.

A Bizottság ezenkívül tanulmányokat fog készíteni, melyek lehetővé teszik a bővítés utáni migrációk folyamatos figyelemmel kísérését tekintettel a jövőbeli bővítésekre.

Végezetül a meglévő közösségi szabályok modernizálása és kiigazítása továbbra is folytatódik a szociális biztonsági rendszerek összehangolásáról szóló rendelkezések módosításán (1408/71/EGK, 883/2004/EK és 574/72/EGK rendelet) keresztül.

2.2. Összetartóbb társadalom: esélyegyenlőség mindenkinek

A szociális védelem modernizálása: a lisszaboni stratégia félidős értékelésének kulcseleme

A nyitott koordináció elvének alkalmazása (*Open Method of Coordination, OMC*) az egészségügy és a tartós ellátás területén

Szociális védelmi rendszereikkel kapcsolatban valamennyi tagállam hosszú távú reformokat vezetett be. Az OMC közös célkitűzéseket állít fel, de a tagállamokra bízta azt, hogy hogyan és milyen eszközökkel valósítják meg őket. Az ESZA az egyes tagállamokban az integrációt célzó politikák végrehajtásához járul hozzá.

Ezt a módszert először a szociális kirekesztés és szegénység elleni küzdelemre (2000-től), majd a nyugdíjakra (2002-től) alkalmazták, és különböző partnerek hagyták jóvá széles körben: nemzeti kormányok, szociális partnerek, a civil társadalom, helyi és regionális szereplők. Ezek a partnerek egy, az egészségüggyel és a tartós orvosi ellátással kapcsolatos OMC-folyamat 2006-os bevezetését kérték. Ez azért lesz fontos, mert így a reformok három

közös célkitűzés, az általános hozzáférés biztosítása, a minőség és pénzügyi fenntarthatóság köré építhetők fel. A végrehajtás minőségét a nemzeti reformok hatékonyságának növelése céljából tovább kell fejleszteni. A Bizottság az OMC végrehajtásának ésszerűsítését és egyszerűsítését javasolja. Ez az ésszerűsítés abból fog állni, hogy fölállítanak egy közös célkitűzésekből álló listát, mely három részből áll – integráció, nyugdíj, egészség – beleértve olyan horizontális célkitűzéseket is mint az esélyegyenlőség és a munkaerőpiachoz történő hozzáférés.

A szegénység elleni küzdelem és a szociális integráció elősegítése

Közösségi kezdeményezés a minimáljövedelem-rendszerről és a munkaerőpiacról kiszorultak integrációjáról

2010 a Kirekesztettség és a Szegénység elleni Küzdelem Európai Éve lesz.

Az évtized elején nagyon nagy volt a kibővített EU azon állampolgárai száma, akik a szegénység veszélyével (15 %), illetve a tartós szegénységgel (9 %) néztek szembe. Ha az embereket megfosztják a valódi esélyektől, akkor nem tudnak teljes mértékben részt venni a társadalomban. Ezenkívül a szegénység generációk közti továbbörökítése folyamatos kirekesztésre ítéli a sebezhetőbbeket. Ez a helyzet társadalmilag és gazdaságilag fenntarthatatlan, ami azt mutatja, hogy a kihívások még mindig jelentősek annak ellenére, hogy mindenhol olyan globális stratégiákat vezettek be, amelyek figyelembe veszik a szegénység sok arcát.

Az új Menetrend során a Bizottság folytatni fogja a minimáljövedelem-rendszerről szóló vitát, melynek megnyitására az előző Szociálpolitikai Menetrend során kötelezte el magát. Az OMC biztatására a tagállamok már megpróbálták a minimáljövedelem-rendszerüket hatékonyabbá tenni. Ugyanakkor még mindig sokan vannak azok, akik jelentős gondokkal küszködnek, és sem a foglalkoztatottsághoz, sem a minimáljövedelemmel kapcsolatos nemzeti védelemhez nem férnek hozzá.

2005-től a Bizottság konzultációt kezdeményez a jelenlegi eszközök eredménytelenségének okairól. Ezek a konzultációk azokra a szociális partnerekre összpontosítanak majd, akiket a munkaerőpiacon keresztül közvetlenül érint az integrációra vonatkozó intézkedések végrehajtása, és mindez megnyithatja az utat konkrét intézkedések megtételéhez jobb lehetőségek biztosítása érdekében. A Bizottság az Európai Év gondolatát is előterjeszti (2010), melynek témája a szociális kirekesztettség és a szegénység elleni küzdelem lesz. Ennek az évnek fel kell mérnie az évtized alatt elért előrehaladást a népesség legérzékenyebb csoportjai különös sebezhetőségének kihangsúlyozása érdekében.

A sokszínűség és a megkülönböztetés-mentesség előmozdítása

Stratégiai megközelítés a megkülönböztetés elleni harc érdekében (2005)

2007, az Esélyegyenlőség Európai Éve

A férfiak és a nők közti esélyegyenlőség előmozdításának új fázisa: a Nemek Egyenlőségének Európai Intézete (*European Gender Institute*)

Az egyenlő bánásmód elvének végrehajtásának az EU volt a mozgatórugója. Előfutár volt a férfiak és a nők közti egyenlőség területén, és az egyes tagállamokban a helyszínen járult

hozzá az előrehaladáshoz. A megkülönböztetés elleni küzdelem az alapvető jogokon alapul, és prioritást ad valamennyi európai eszköz összehangolásának.

Az „Egyenlőség és megkülönböztetés-mentesség a kibővített EU-ban” című zöld könyvet követően – melyhez több mint 1500 hozzájárulást regisztráltak – a Bizottság 2005-ben közleményt fog előterjeszteni, melyben megfogalmazza majd tervezett politikai megközelítését, és megadja az új intézkedések politikai keretét, ideértve bármely olyan kezdeményezés megvalósíthatóságát és helyességét is, mely kiegészíti a létező EU-s jogi keretet. A közlemény meg fogja vizsgálni a kisebbségek, nevezetesen a romák kérdéskörét is.

A Bizottság 2007-re az Esélyegyenlőség Európai Évét tervezi, mely lehetővé fogja tenni először is a témakör fontosságának kihangsúlyozását, az elért eredmények nyilvánosságra hozatalát, és végezetül Európában a sokszínűség gazdasági és társadalmi előnyeinek bemutatását.

Az EU már régóta céltudatos tevékenységeket folytat a nemek közti egyenlőség területén. Az elért előrehaladás ellenére azonban még mindig jelentős problémák vannak a férfiak és a nők fizetésének különbsége, a nőknek a munkaerőpiacon, képzésben, szakmai előmenetelben, döntési folyamatban történő részvételük, ezenkívül a magánélet és a munka összeegyeztetése területén. Mivel a jelenlegi 2000-2005-ös stratégiai keret a végéhez közeledik, a Bizottság közleményt fog kidolgozni a jövőbeli politikák fejlesztéséről, melyben fellépéseket javasol majd az említett problémák megoldására. Ezenkívül a Bizottság a tavaszi csúcstalálkozón benyújtja éves jelentését is.

A 2004. júniusi Európai Tanács kérésére a Bizottság előírta a Nemek Közötti Egyenlőség Európai Intézetének létrehozását. A Bizottság ezzel kapcsolatban hamarosan javaslatot terjeszt elő. Az Intézet az információk és a jó gyakorlatok megosztásának tárházaként szolgál majd. Továbbá, támogatja a Bizottságot és a tagállamokat a férfiak és a nők közti egyenlőség előmozdításával és a közösségi politikákba történő integrálásával kapcsolatos közösségi célkitűzések végrehajtásában.

Végezetül a fogyatékkal élő személyek esélyegyenlőségének terén a Bizottság elő fogja terjeszteni cselekvési tervének új kiadásait. Kétévenként a fogyatékkal élő személyek Európai Napjának alkalmával jelentést fog közzétenni e személyek helyzetéről.

Közérdekű szociális szolgáltatások

Úton a közérdekű szociális szolgáltatások szerepének és jellegzetességeinek tisztázása felé

Ahogy ezt már a közérdekű szolgáltatásokról szóló 2004-es fehér könyvében bejelentette, a Bizottság 2005-ben közleményt fog előterjeszteni azon keret tisztázása érdekében, melyben a közérdekű szociális szolgáltatások működnek, és modernizálásra kerülhetnek. Ez a közlemény felállítja azon közösségi politikák listáját, melyek összefüggésben állnak a közérdekű szociális szolgáltatások biztosításával. Annak érdekében, hogy hozzájáruljon modernizációjukhoz és minőségükhöz, a különféle területekre való tekintettel, a közlemény azt is bemutatja, hogy miképpen szerveződnek és működnek e szolgáltatások.

Ami az állami támogatásokat illeti, a Bizottság a Szerződés 86. cikke (3) bekezdése alapján 2005-ben egy határozatot, illetve a gazdasági közérdekű szolgáltatások (*services of general economic interest*, SGEI) finanszírozására vonatkozó közösségi keretet fog elfogadni. Ezek a szövegek meghatározzák, hogy a SGEI-nek juttatott állami támogatások milyen feltételek

mellett egyeztethetők össze a közösségi szabályokkal. A jelenleg folyó konzultációk fényében a Bizottság bejelentési mentességet szándékozik adni korlátozott összegű közszolgáltatási ellentételezések esetében. Különleges feltételek alkalmazhatóak lehetnek a kórházakra és a szociális szállásokat működtető szervezetekre. A gyakorlatban az SGEI legtöbb szociális szolgáltatásai számára ez a határozat előnyös lesz.